

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Gfv.VII.30.324/2018/7.

A tanács tagjai: Farkas Attila a tanács elnöke
 . Gáspár Mónika előadó bíró
 . Csőke Andrea bíró

A felpéres:

A felperes képviselője: Kozma Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Mrázik Mária ügyvéd

A per tárgya: vezető tisztségviselő felelőssége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla, 12.Gf.40.661/2017/5-II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék, 18.G.44.270/2016/23. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében hatályon kívül helyezi, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja, és a **H. Kft.** „f.a.” adós gazdálkodó szervezet vagyoniában bekövetkezett csökkenés mértékét 4.221.504 (négymillió-kétszázhuszonegyezer-ötszáznégy) forintban állapítja meg,

az alperes által a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának letéti számlájára fizetendő vagyoni biztosíték összegét 4.221.504 (négymillió-kétszázhuszonegyezer-ötszáznégy) forintba szállítja,

az alperes elsőfokú perköltésében való marasztalását mellőzi, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint elsőfokú perköltéséget,

egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6.350 (hatezerháromszázötven) forint másodfokú perköltséget és 3.650 (háromezer-hatszázötven) forint

felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 2012. október 25-től a felszámolás elrendeléséig vezető tisztségviselője volt a **H. Kft.**-nek (a továbbiakban: adós gazdálkodó szervezet).
- [2] Az adós 2004. március 22-én bérleti szerződést kötött a felperessel a felperes tulajdonát képező ..., valamint a ... hrsz.-ú ingatlanokból összesen 34.431 m² nagyságú terület használatára, határozott, 20 éves időtartamra. A szerződés tartalmazta, hogy az adós a bérelt területet úszóműves, kishajók fogadására alkalmas közforgalmú kikötő üzemeltetésére, ehhez kapcsolódóan építmények elhelyezésére és rendezvényszervezésre használhatja.
- [3] Az adósnak 2010 júniusától bérleti díjtartozása keletkezett.
- [4] A Budai Központi Kerületi Bíróság 6.P.XXII.23.823/2011. ügyszámon meghozott - a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 2014. április 29-i határozatával (42.Pf.630.340/2014/6.) jogerős - ítélete értelmében az adóst 2013. augusztus 23-ig terjedően, 5.428.510 Ft bérleti díj megfizetése terhelte a felperes felé. Az adós a bíróság határozatában megállapított fizetési kötelezettsége teljesítésére - vagyoni, pénzügyi helyzetére tekintettel - 2014. június 4-én részletfizetési kérelmet nyújtott be.
- [5] Jogerős bírósági ítéletek szerint az adós 2013 szeptemberétől 2014 novemberéig terjedő időre 2.991.840 Ft bérleti díj, 2014 decemberétől 2016. augusztus 31-ig terjedően pedig 4.221.504 Ft bérleti, illetve használati díj fizetésére volt köteles a felperes felé (Budai Központi Kerületi Bíróság 6.P.XXII.24.134/2014/6., Fővárosi Törvényszék 42.Pf.632.778/2015/4., Budai Központi Kerületi Bíróság 6.P.22.137/2015/25. számú ítéletek).
- [6] A **NKH** a 2014. július 28-i határozatával engedélyezte az adós részére közforgalmú úszóműves kikötőhely üzemeltetését 2019. július 28-áig a bérbevett területen.
- [7] A felperes, korábbi sikertelen próbálkozásokat követően, 2015. március 30-i nyilatkozatával - 2015. április 30-ára - felmondással megszüntette a felek közti bérleti szerződést. Az adóst ezért 2016. június 16-ával jogerőre emelkedett bírósági ítélet kötelezte a bérelt ingatlan kiürítésére (Budai Központi Kerületi Bíróság 6.P.22.137/2015/15., Fővárosi Törvényszék 42.Pf.631.996/2016/7.).
- [8] A felperes 2015. március 13-án benyújtott kérelmére indult eljárásban az adós 2016. június 14-i kezdő időponttal felszámolás alá került. A bérleményt az adós 2016. szeptember 5-én visszabocsátotta a felperes birtokába.
- [9] A felperes a felszámolási eljárásban hitelező, követelését az adóssal szemben a felek közti bérleti szerződés alapján - a bérelt terület kiürítéséig - 12.641.854 Ft összegben érvényesítette bérleti, használati díj címén, amelyet a felszámoló nyilvántartásba vett.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [10] A felperes a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdésére alapított keresetében az alperes felelősségének megállapítását kérte vezető tisztségviselőként abban, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, amellyel a társaság vagyona a hitelezői igény összegével megegyező összegben, 12.654.841 Ft-tal csökkent. Kérte egyúttal az alperes kötelezését vagyoni biztosíték nyújtására.

[11] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú határozat

- [12] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes a H. Kft. fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének 2013. június 10-i bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona 12.654.841 Ft-tal csökkent. Külön, 23-II. sorszámú végzésével kötelezte az alperest 12.654.841 Ft vagyoni biztosíték befizetésére a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának letéti számlájára.
- [13] Az alperesnek az ítélet és a végzés ellen benyújtott fellebbezései alapján indult ügyek egyesítésével a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy megállapította, az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének 2013. június 10-i bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, amellyel az adós gazdálkodó szervezet vagyona 7.689.428 Ft-tal csökkent, megváltoztatta egyúttal az elsőfokú bíróság végzését is és az alperes által fizetendő biztosíték összegét 7.689.428 Ft-ra leszállította.
- [14] A jogerős ítélet indokolása szerint egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokolásával az alperes felelősségét illetően, eltérés az ügyben eljáró bíróságok álláspontja között egyedül az ügyvezetési magatartással okozati összefüggésben előállt vagyonsökkenés mértéke körében volt.
- [15] Hangsúlyozta az ítélőtábla, hogy a Cstv. 33/A. §-ára alapított igény elbírálása során nincs jelentősége a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet előidéző oknak. Ügyvezető felelősséggel a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése után tartozik, amennyiben ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látja el. Megállapítható volt az ügyben az adós fenyegető fizetéseképtelenségének bekövetkezése 2013. június 10-ével, a bérleti szerződésből eredő díjfizetési kötelezettség jelentős mértékű elmaradása, a likvid eszközök hiánya is a 2014. június 6-i részletfizetési kérelem alapján. Az adós vagyonszerzéséhez vezetett, hogy a 2013. évi árvízben vagyona megsemmisült. Az adós 2013., 2014., 2015. évi egyszerűsített éves beszámolója alapján nyilvánvaló kellett legyen az alperes számára a rövid lejáratú kötelezettségek megnövekedése mellett, hogy a társaság nem képes tartozásai kiegyenlítésére. Az alperes nem tette meg az adott helyzetben ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható intézkedéseket a további veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében. Fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került társaság a gazdasági életben már nem működtethető, ügyvezető akkor jár el megfelelően, amennyiben mindent megtesz az adós gazdasági életből való kivezetése érdekében, újabb szerződéseket nem köt, további fizetési kötelezettséget nem vállal, a legfőbb szerv ülésének összehívásával intézkedik a tagokra háruló döntés meghozatala érdekében. Az adóst a 2014. április 29-én jogerős ítélet szerint 5.428.510 Ft bérleti díjtartozás terhelte, további bírósági határozatokon alapuló fizetési kötelezettsége 2.991.840 Ft, illetve 4.221.504 Ft volt. A bérleti díj megfizetésének kötelezettsége alól nem mentesítette a társaságot a felperes részéről a bérleti díj megfizetése, illetve a bérlemény kiürítése iránt indított peres eljárások.
- [16] A másodfokú bíróság szerint nem volt a felelősség alóli kimentés körében értékelhető a felperes közrehatása az üzembentartási engedélyhez szükséges tulajdonosi hozzájárulása megtagadásával. Az alperes tisztában kellett legyen azzal, hogy a felperes hozzájárulása nélkül, az adós vagyoni helyzete nem teszi lehetővé a bérleti díj kiegyenlítését.
- [17] Tekintettel arra, hogy vezető tisztségviselő felelőssége kizárólag a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően tanúsított magatartásával okozott vagyonsökkenésért állapítható meg, az alperes magatartásával az adós vagyonaiban előidézett csökkenés mértékét - amelyet megalapozott a hitelezői követelések kielégítését negatívan befolyásoló tartozások keletkezése is - a másodfokú bíróság nem a teljes kereseti összegben, hanem a 2013. június 10-e után felhalmozott bérleti díjtartozásban találta megállapíthatónak.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [18] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra, új határozat hozatalára. Kérte mentesítését a vagyoni biztosíték megfizetése alól, továbbá annak megállapítását, hogy ügyvezetői feladatait az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezését követően a hitelezői érdekek figyelembe vételével látta el, ügyvezetői tevékenységével összefüggésben nem csökkent az adós vagyona, nem hiúsult meg a hitelezők kielégítése.
- [19] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Cstv. 33/A. (1) és (3) bekezdését.
- [20] Előadta, hogy ügyvezető felelősségének megfelelő vizsgálatához értékelni kell az ügyvezető és a mindenkor hitelező jogviszonyát, együttműködési kötelezettségüket is, amelyet az ügyben eljáró bíróságok elmulasztottak. Álláspontja szerint jelen ügyben megfelelt a hitelezői érdekek figyelembe vételének az ügyvezetőként kifejtett magatartása azzal, hogy a speciális szolgáltató tevékenységét végző adós tevékenységét folytatni kívánta. Állította továbbá, hogy a felelősség alóli kimentését megalapozza a felperes eljárása, hogy tulajdonosi hozzájárulása megadását megtagadta.
- [21] Hangsúlyozta, hogy jogosult volt az adóssal szemben támasztott követelések vitatására és a jogvita eredményétől függő teljesítésre. Az adós fizetési kötelezettsége teljesítéséhez szükség volt a bérleti díj fedezetének kitermelésére, amelyet - ezáltal egyben az adós reorganizációjának lehetőségét - a felperes hiúsított meg a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 277. § (2) bekezdésébe ütköző eljárásával. Utalt a 2013. júniusi dunai árvíz vis maior jellegére is.
- [22] Hivatkozott arra is, hogy ügyvezetői tevékenységével további vagyonszertést nem okozott, illetve hogy a bérleti jogviszony 20 éves időtartama alatt jogszerűen tartotta birtokában a bérleményt a perek jogerős lezárása előtt. Utalt az adós által végzett beruházásokra is, amelyek magasabb értéket képviseltek a bérleti díjtartozásnál. Az alperes a beruházások megtérülése érdekében is törekedett az adós tevékenységének folytatására. Álláspontja szerint vezető tisztségviselő lehetősége nem korlátozódik taggyűlés összehívásával a csődbejelentés megtételére, illetve pótbefizetés szorgalmazására, módja van arra is, hogy a külső feltételek értékelésével megpróbáljon kilábalni a válságból. Az alperes ennek megfelelően tárgyalt a **NKH**gal a helyzet rendezésére, pályázatot dolgozott ki a víziturizmus és horgászturizmus fejlesztésére, minderre cash flow kimutatást is készített. Nem bizonyította a perben a felperes, hogy az alperes olyan magatartást tanúsított, amellyel összefüggésbe hozható a gazdálkodó szervezet vagyonszertése, a hitelezői követelések kielégítésének meghiúsulása. Az alperes perben becsatolt számításai szerint a tulajdonosi engedély birtokában a kikötő üzemeltetéssel helyreállítható lett volna a társaság működése, likviditása. A projekt kidolgozása a hitelezői érdekek szem előtt tartásával történt. Az alperes minden tőle elvárható intézkedést megtett a pályázati projekt kidolgozásával a veszteségek csökkentése és rendezése érdekében, az általa gyakorolni kívánt gazdálkodási elv, a kikötő üzemeltetés meghiúsulásához a felperes magatartása vezetett, amelyhez hozzájárult még az alperestől ugyancsak független dunai árvíz hatása.
- [23] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [24] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztató részében vizsgálta, és azt az alábbiak szerint jogszabálysértőnek találta.
- [25] A felülvizsgálati kérelemmel - amely alapvetően az alperes felelősségének kellő kimentésén alapult - annyiban egyetértett a Kúria, hogy a Cstv. 33/A. § (3) bekezdésének alkalmazásával nem volt megállapítható az alperes részéről újabb, a hitelezői érdekeket sértő további fizetési kötelezettség vállalása az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezése után. A társaság továbbműködtetése a már meglévő, a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezésekor fennálló

jogviszony keretében önmagában nem volt az alperes terhén értékelhető vezető tisztségviselőként.

- [26] A rendelkezésre álló bizonyítási anyag alátámasztotta, az alperes tett előremutató jellegű intézkedéseket az adós tevékenysége folytatásával gazdasági helyzetének megoldására, amelyek az adott helyzetben alkalmasak voltak a hitelezői veszteségek csökkentésére, a további veszteségek elkerülésére: idetartozott az árvíz után szükséges helyreállítás, a kikötőüzemeltetési engedély beszerzése, a felperessel folytatott tárgyalások a tulajdonosi engedély megadására. Az alperes akkor került abba a helyzetbe, hogy felismerje, gazdasági tevékenységet a társaság a továbbiakban nem folytathat, amikor eredménytelenné váltak az árvízvet követő, az adós továbbműködtetése érdekében indokoltan tett lépései.
- [27] A Kúria álláspontja szerint a **NKH** 2014. július 28-i határozatát követően 2014 decemberére nyilvánvalóvá kellett váljon az alperes számára, hogy a felperes a kikötő üzemeltetéséhez szükséges tulajdonosi hozzájárulását nem adja meg az adós részére, a társaság erre alapított üzletszerű működését, gazdasági tevékenységét folytatni a jövőben nem tudja. Az alperesnek tehát 2014 decemberében fel kellett ismernie, hogy az adós a továbbiakban nem tartható a gazdasági életben, ebből következően nem volt kimenthető a felelőssége vezető tisztségviselőként az ezt követően felmerült bérleti, illetve használati díjtartozás vonatkozásában.
- [28] Az alperes abban jelentkező magatartása miatt, hogy nem gondoskodott a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került adós kivezetéséről a gazdasági életből, nem nyomban a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezésével tette megállapíthatóvá felelősségét vezető tisztségviselőként, hanem csupán attól az időponttól kezdődően, amikor fel kellett ismernie az adós talpraállítására, a meglévő szerződéses kapcsolatok keretében a társaság továbbműködtetésére tett reális intézkedései, erőfeszítései végleges sikertelenségét.
- [29] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében az rPp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperes ügyvezetői felelősségét az adós vagyonában 2014 decemberét követően bekövetkezett csökkenés erejéig állapította meg. Döntött egyúttal a vagyoni biztosíték ennek megfelelő mértékű leszállításáról. A Kúria az elsőfokú ítéletet a kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezés tekintetében helybenhagyta.

Záró rész

- [30] A részben eredményes felülvizsgálati kérelem alapján a Kúria az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 81. § (1) bekezdése alapján, a pernyertesség-pervesztesség adott eljárási szakaszban kialakult aránya szerint rendelkezett a felek oldalán felmerült, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdése szerint megállapított ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltség, illetve felülvizsgálati eljárási költség viseléséről. Az elsőfokú és a másodfokú eljárást tekintve a felperes 33%-ban, míg az alperes 67%-ban lett pernyertes, a felülvizsgálati eljárásban a felperes 55%-ban, az alperes 45%-ban minősült pernyertesnek. A felperes javára megállapított ügyvédi munkadíj összege az Áfát tartalmazza [32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4/A. §]. A Kúria a le nem rótt fellebbezési és a felülvizsgálati eljárási illetékről a felperes illetékmentessége és az alperes személyes költségmentessége miatt a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a szerint rendelkezett.
- [31] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. január 29.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül: